

איפיון ובחינת צרכי הנגשה קוגניטיבית של אנשים עם מש"ה במרחב הציבורי

המחקר בוצע על ידי 'מכלול'
יחידת הערכה ומחקר

מאפשרת · מחברת · אחרת

ספטמבר 2023

בסיוע:

המכון הישראלי
להנגשה קוגניטיבית
אגודת עמי והקריה האקדמית אונו

מטרת המחקר

לבחון את הצרכים של אנשים עם מש"ה בתחום הנגשת המידע ברשות המקומית בה הם מתגוררים (במרחבים הציבוריים), תוך התייחסות למספר היבטים מרכזיים:

- א- בחינת השירותים שהם צורכים
- ב- אופני ההגעה לשירותים השונים
- ג- אמצעי הנגשת מידע להם הם נדרשים

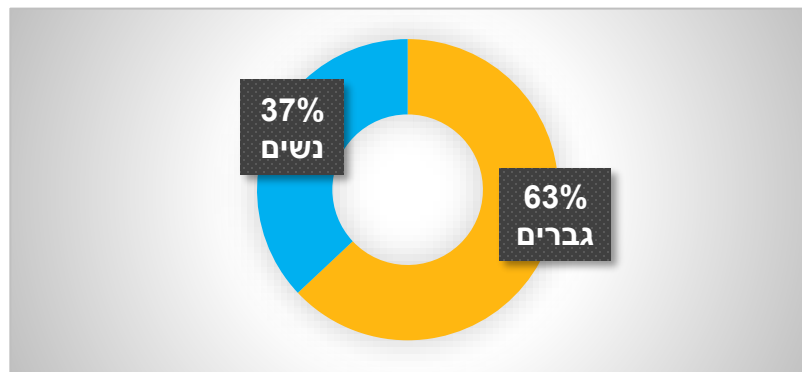
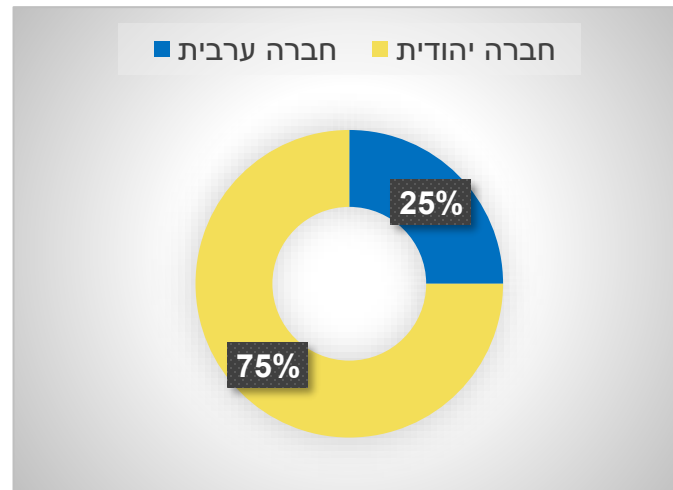
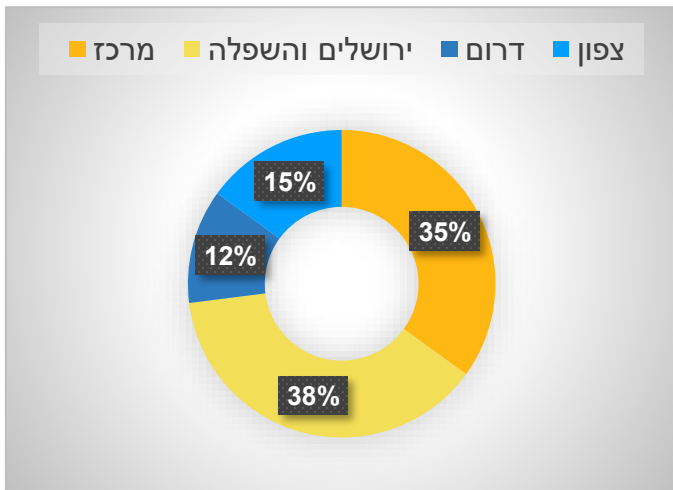

משתתפי המחקר – משתני רקע

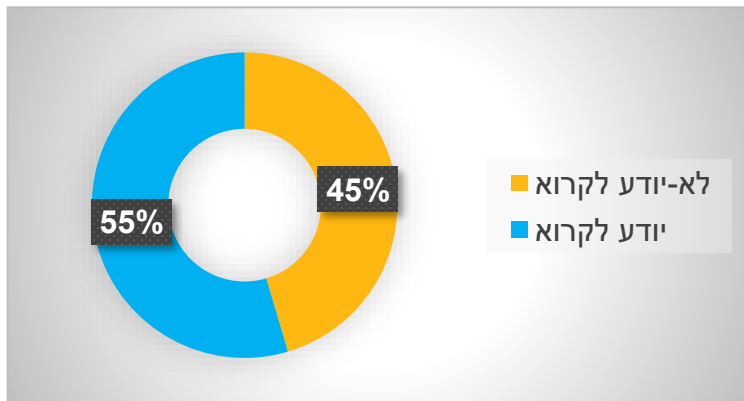

התפלגות משתתפי המחקר לפי מסגרות, חברות (יהודית/ערבית), ומחוזות:

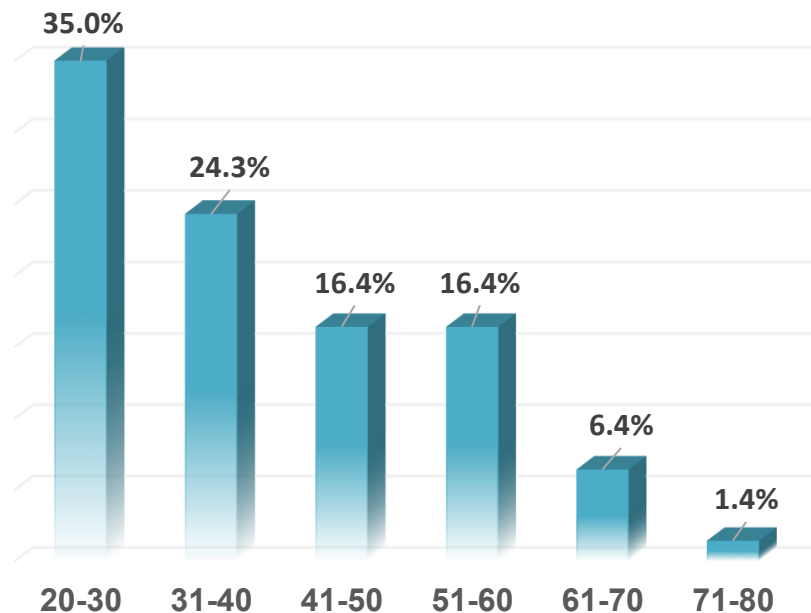
סה"כ לפי מחוז	שכיחות יחסית	שכיחות	המסגרת	חברה	מחוז
כ- 15%	4.0%	6	מע"ש חדרה	יהודית	צפון
	8.1%	12	מע"ש כפר קרע, מעונות סאלם	ערבית	
	2.7%	4	מע"ש עוספיא, אלווין	ערבית	
כ- 12%	12.1%	18	מע"ש יחדיו באר שבע	יהודית	דרום
כ- 38%	10.7%	16	מע"ש אשדוד	יהודית	ירושלים והשפלה
	13.4%	20	תעסוקה נתמכת אשדוד	יהודית	
	2.7%	4	מע"ש עלי שיח אשדוד	יהודית	
	10.7%	16	מרכז תעסוקה אלווין סבא ירושלים	יהודית	
כ- 35%	10.1%	15	מע"ש לוד	יהודית	מרכז
	4.7%	7	מרכז קשת חולון, אלווין	יהודית	
	6.0%	9	מ. תעסוקה לב רבקה אוהל שרה ב"ב	יהודית	
	14.8%	22	מע"ש טייבה, צ'יימס	ערבית	
	100.0%	149	סה"כ		

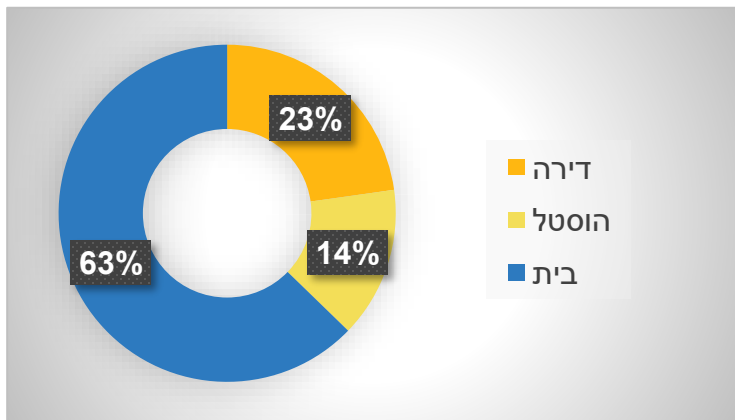
התפלגות המשתתפים לפי יכולת קריאה (יודע/לא-יודע לקרוא):

התפלגות המשתתפים לפי גיל (בקטגוריות):

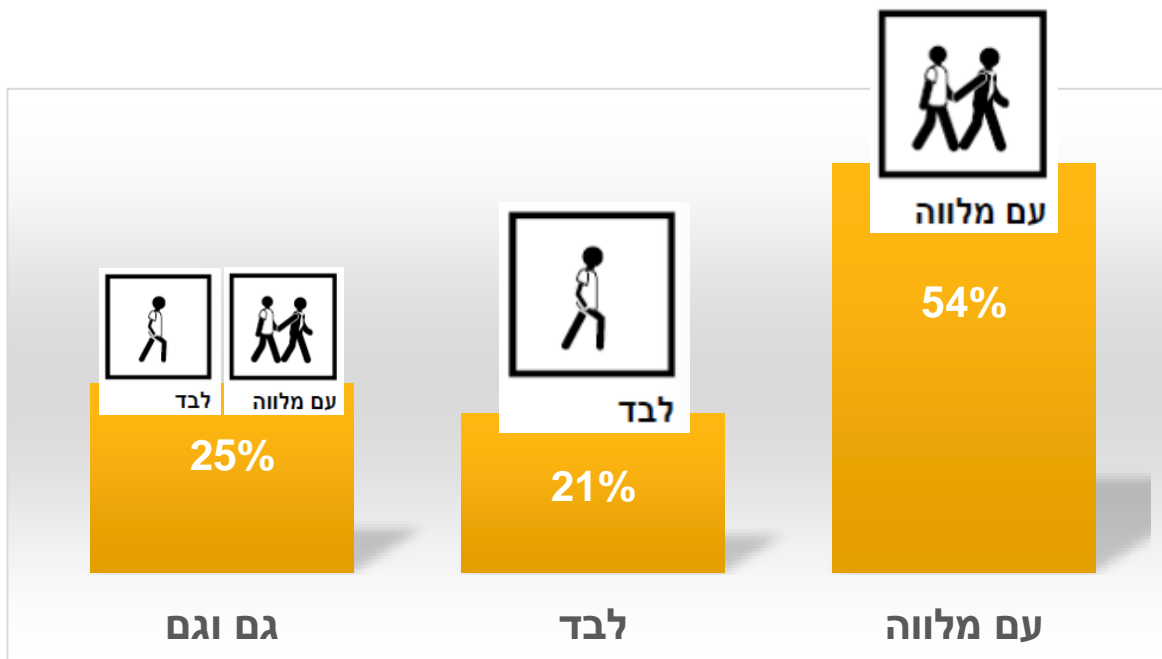

התפלגות המשתתפים לפי סוג מגורים (בית/הוסטל/דירה):

שאלה עבור המדריך: האם מסתובב בישוב לבד, או רק עם ליווי?

התפלגות תשובות המדריכים לגבי משתתפי המחקר:

שאלון המחקר המונגש

בפני המשתתפים (מקבלי השירות) הוצגו 19 מקומות במרחב הציבורי.
בנוגע לכל מקום הם נשאלו:

1. כמה אתה מבקר ב _____ (שם המקום)?
2. איך אתה מגיע ל _____ (שם המקום)?
3. האם אתה מגיע לבד או עם מלווה?

לאחר המענה על כל 19 המקומות, הם נשאלו לגבי מקום אחר/נוסף שלא הוזכר, ולבסוף, שאלה כללית – "מהו אמצעי ההנגשה שיסייע לך להבין מה עושים במקום?"

מתקני ספורט

חוף הים, טיילת
או נמל (מקום של אוניות)

מסעדה או בית קפה

קניון או
מרכז קניות

סופר מרקט
(מכולת)

אירוע או פעילות

(למשל: חגיגות של חגים,
הופעה בחוץ)

היכל התרבות

(מקום שיש בו הופעות.
למשל: הצגה, קונצרט)

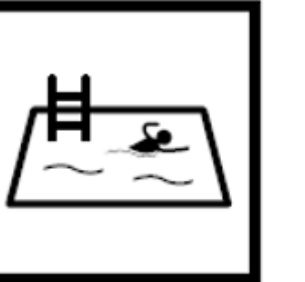
קולנוע

פארק או גן שעשועים

בריכה

קופת חולים או
בית מרקחת

ביטוח לאומי
(ארגון שנותן את הזכויות
למי שגר במדינה, למשל...)

בנק
(מקום שמטפל בכסף)

עירייה או מועצה

מתנ"ס או
מרכז חוגים

בית כנסת, מסגד או כנסייה

מועדון חברתי
למשל: מועדון אקו"ם,
כנפיים של קרמבו,
תנועת נוער

ספרייה

מוזיאון

כמה אתה מבקר ב _____ (שם המקום)?

הרבה

קצת

בכלל לא

איך אתה מגיע ל _____ (שם המקום)?

מסיעים אותי

במונית

ברכבת

באוטובוס

ברגל

האם אתה מגיע לבד או עם מלווה?

עם מלווה

לבד

כשאתה מגיע ל _____ (שם המקום), מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?

אתר
אינטרנט

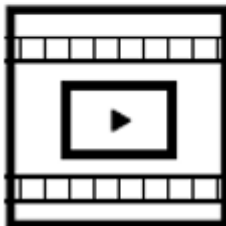
רמקול
שאפשר
לשמוע בו הסבר

שלטים

הודעת
א.ס.א.מ.

סרט קצר
עם הסבר

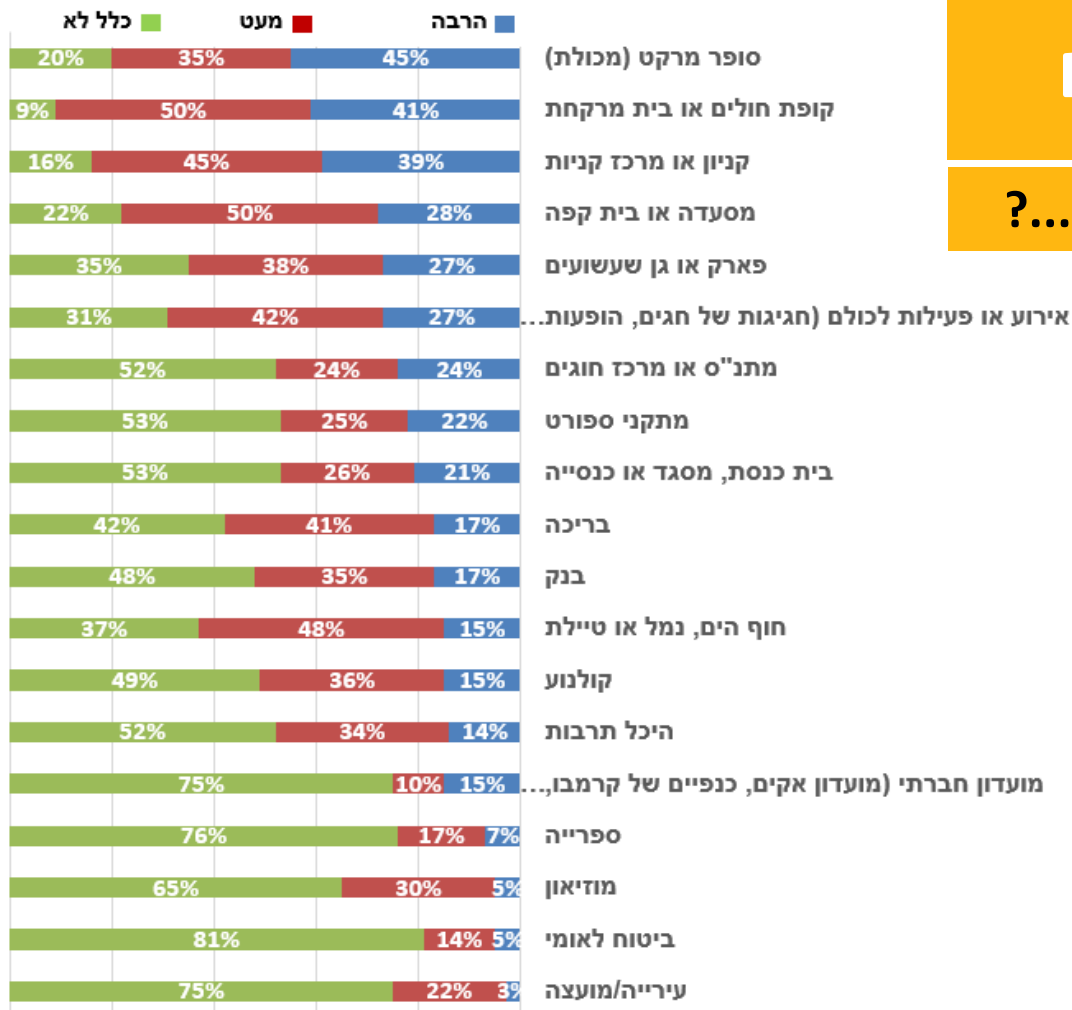
דף עם
הסבר כתוב

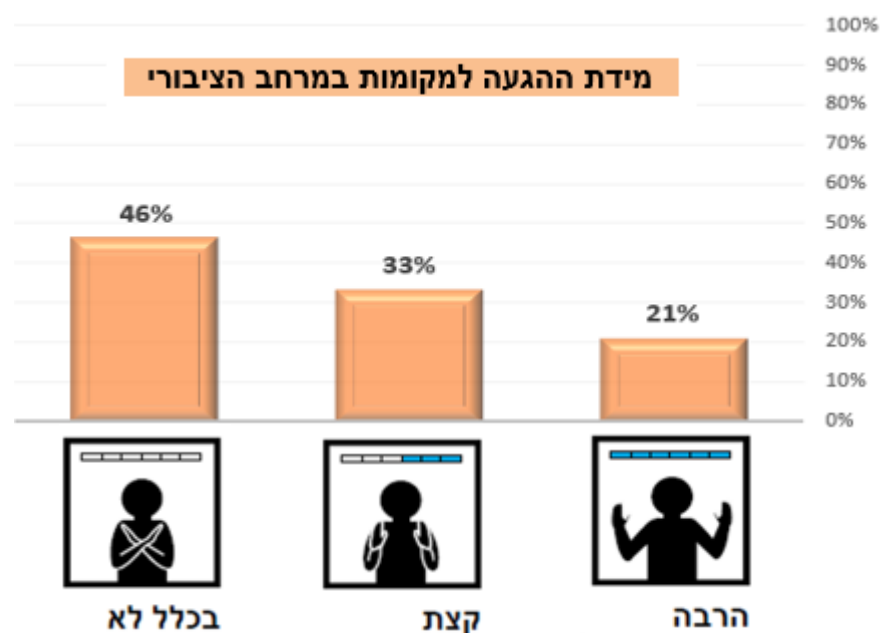
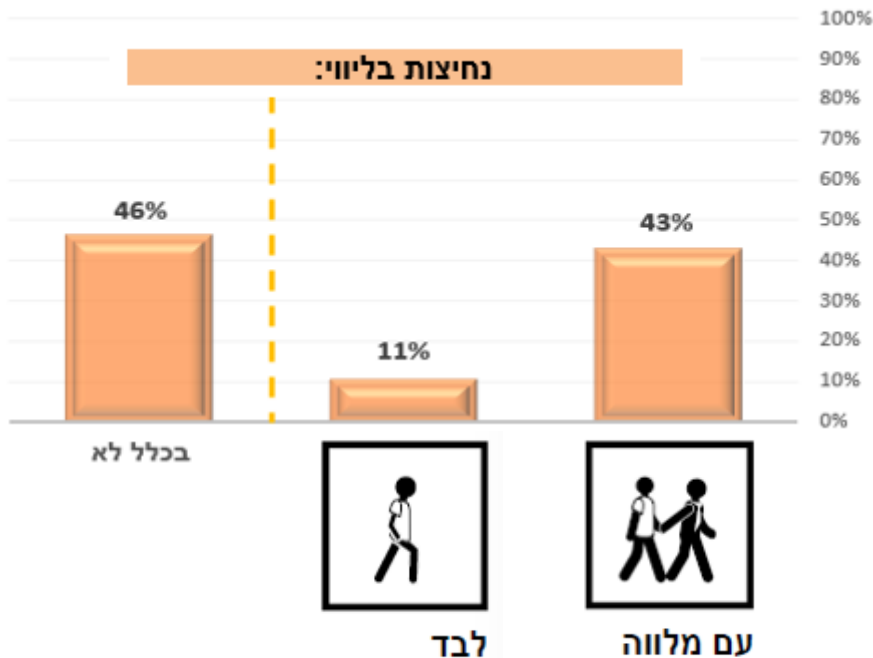
אדם
שמסביר

ממצאים

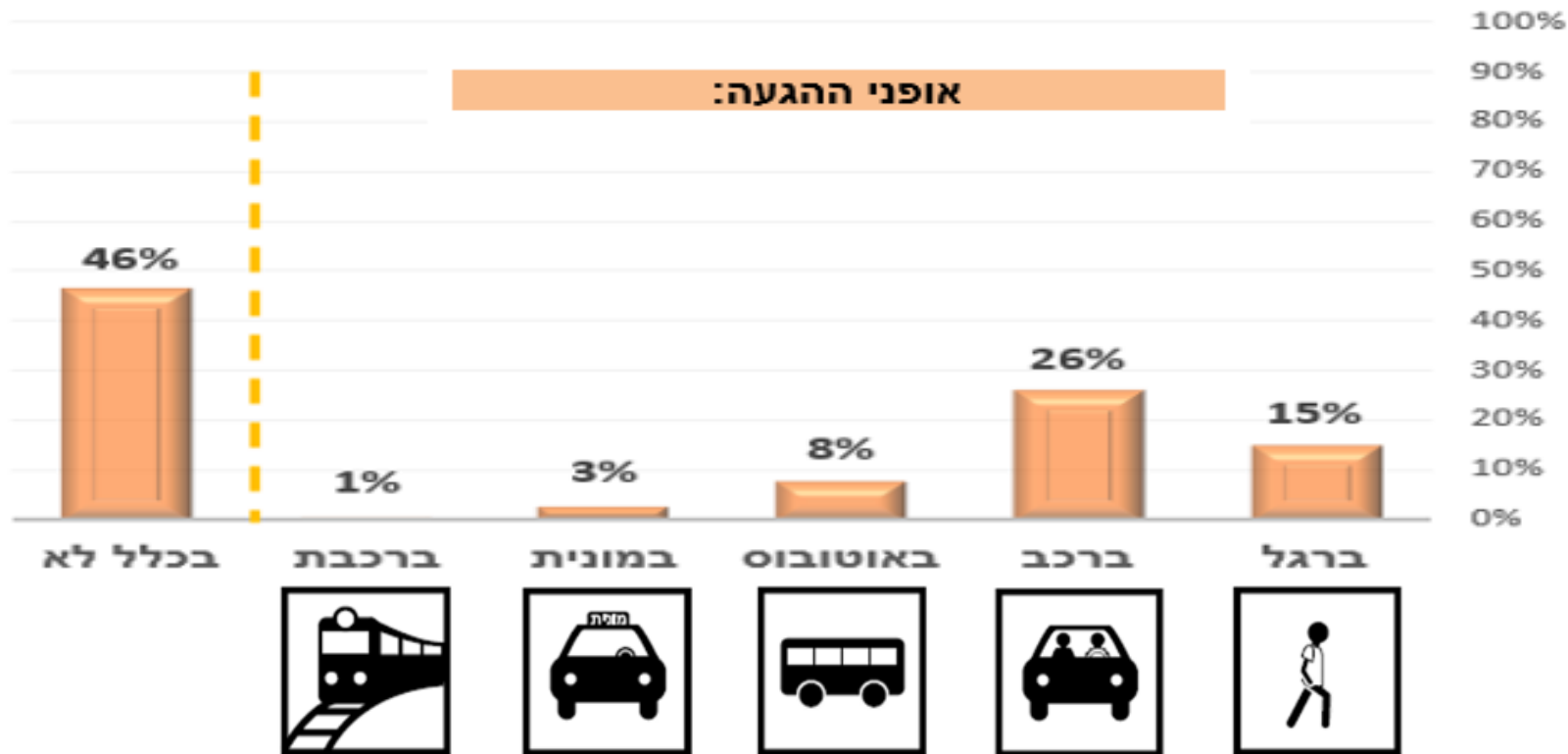
כמה אתה מבקר ב...?

(ללא חלוקה למקומות ספציפיים)

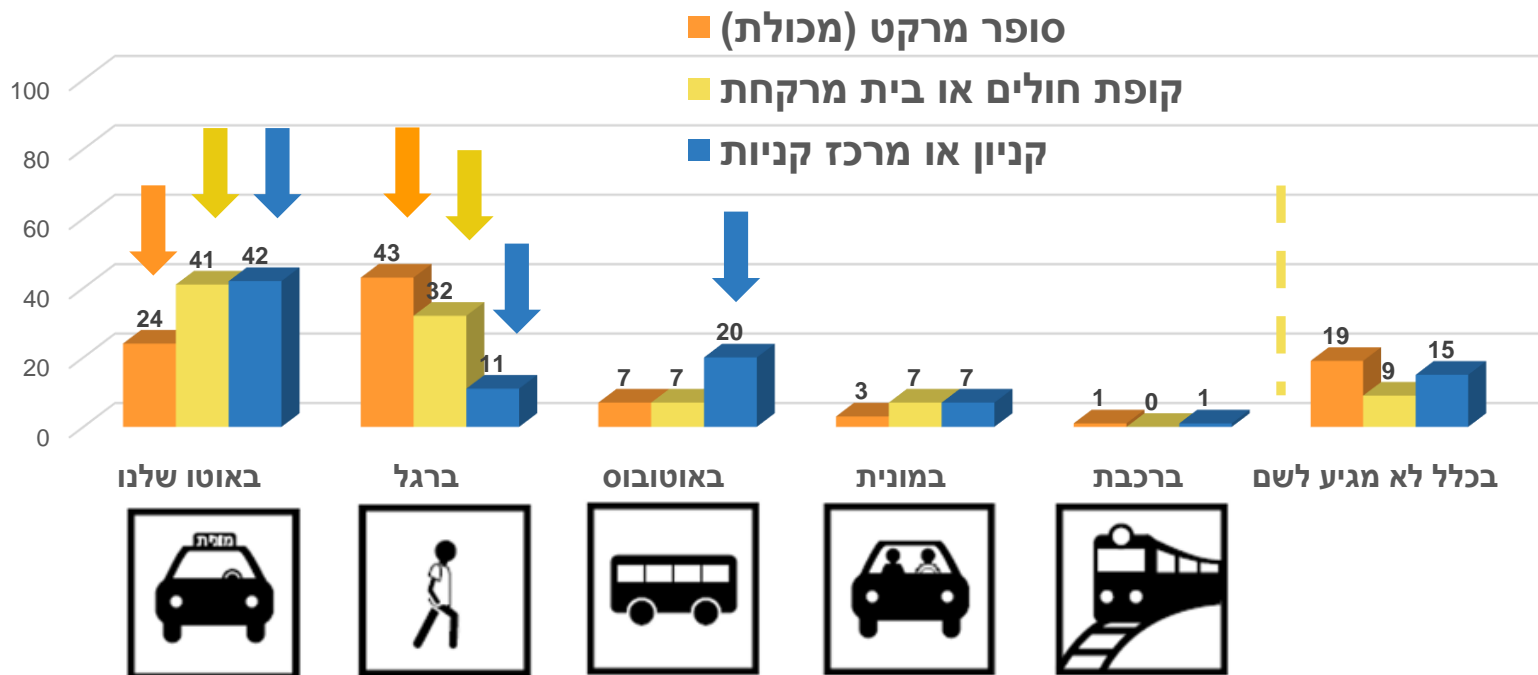

(ללא חלוקה למקומות ספציפיים)

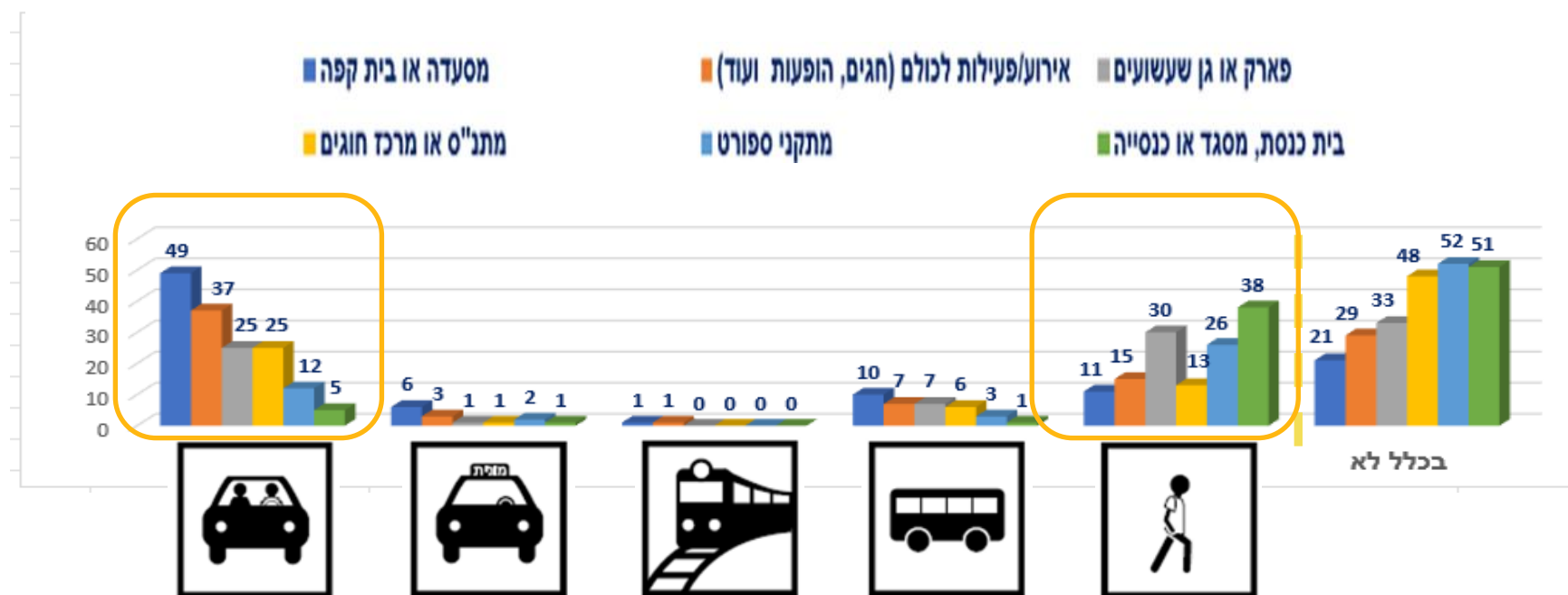
בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 40% מהמשתתפים

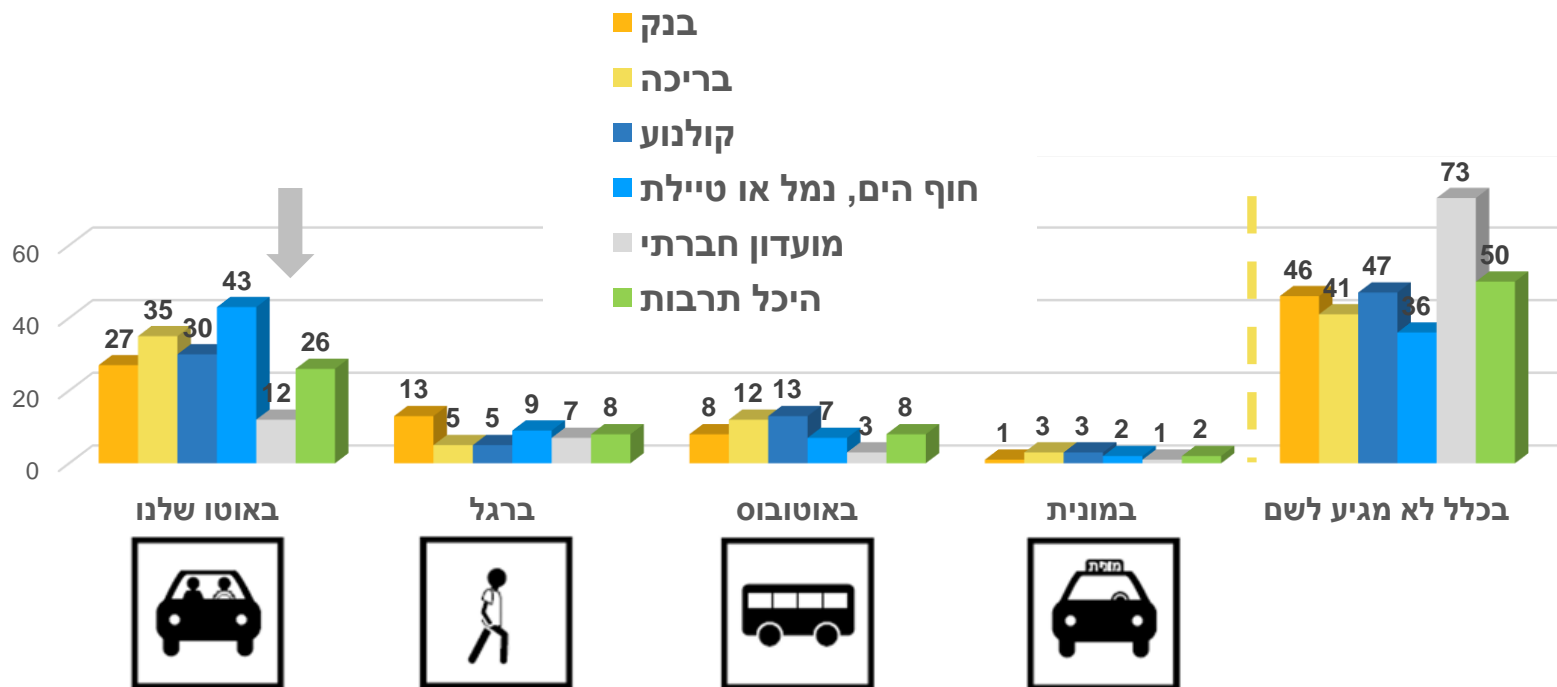
בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 25% מהמשתתפים

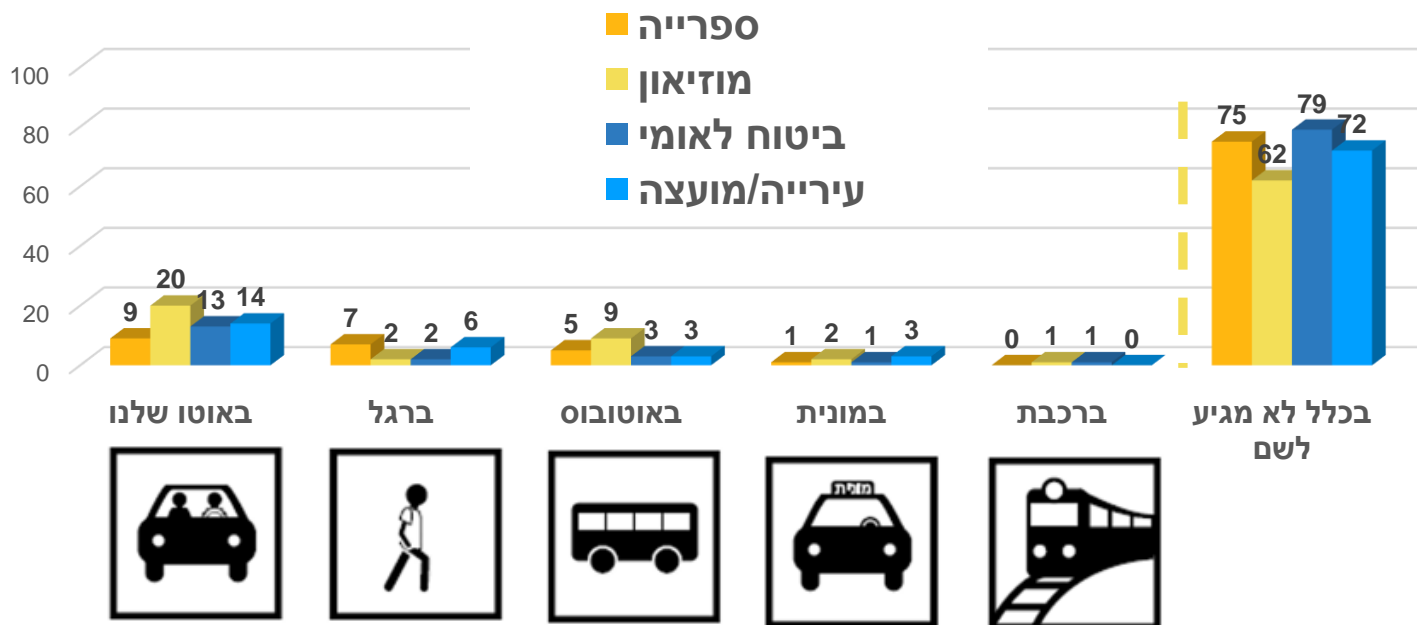
בהתייחסות למקומות השונים

מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 15% מהמשתתפים

בהתייחסות למקומות השונים

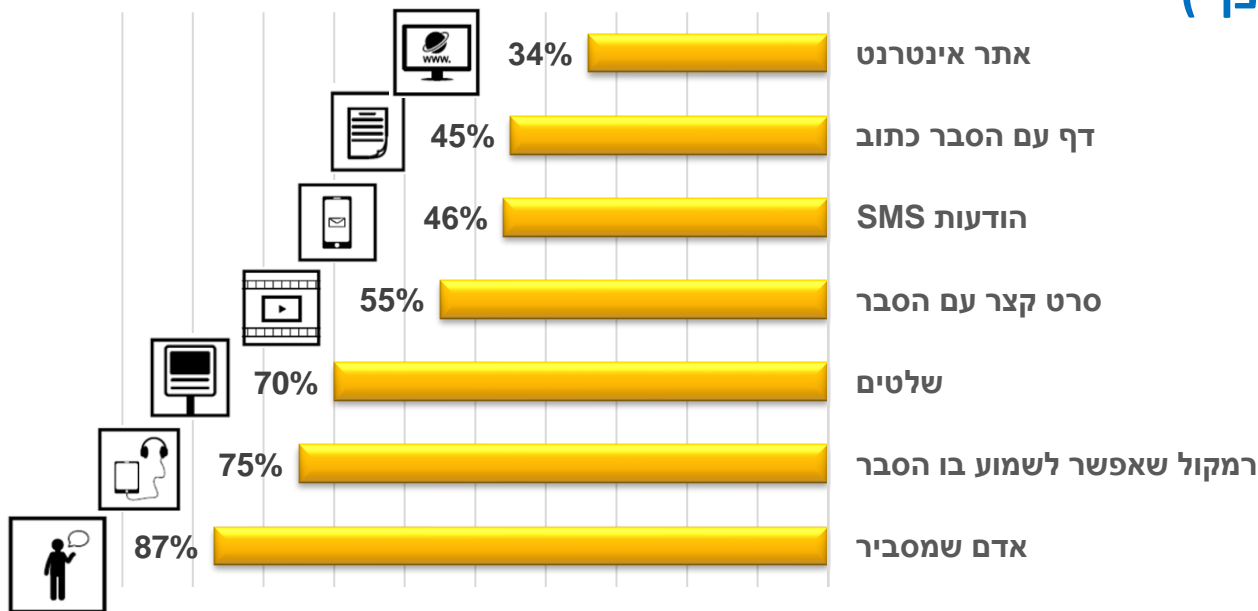
מקומות אליהם מגיעים במידה רבה כ- 5% מהמשתתפים

ממצאים – אמצעי הנגשה

האם האמצעי הזה יכול לסייע לך להבין מה עושים במקום בו אתה נמצא?
(אחוז תשובות ה"כן")

ממצאים – אמצעי הנגשה

"כשאתה מגיע למקום מסוים, מה יכול לעזור לך להבין מה עושים שם?" (שאלה פתוחה)

קטגוריות שעלו:

הורים/משפחה/מדריכה שמלווים אותו/ה (f=29)

מי שנמצא באותו מרחב מסייע לו (מוכרים, מזכירה/פקידה, אימאם, ועוד) (f=21)

שילוט/תמונות/אינטרנט (f=20)

מבין תוך כדי התבוננות/הקשבה במרחב עצמו (f=15)

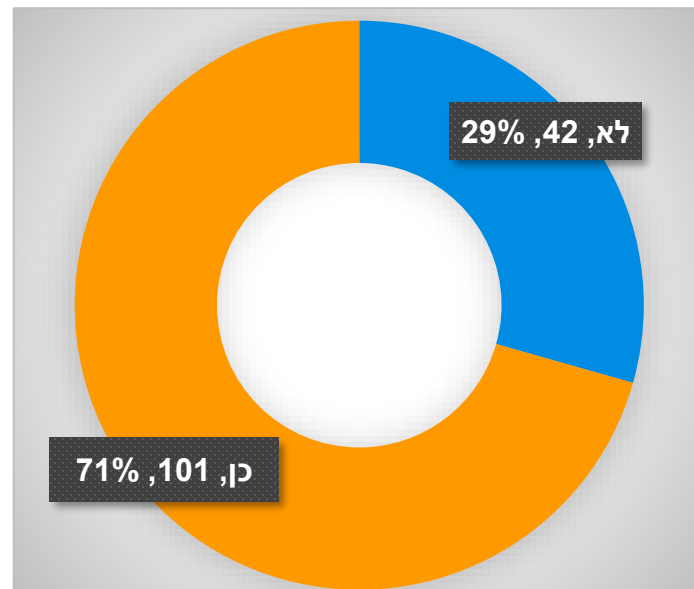
רמקול/סרט שמסביר (f=14)

מקומות שהם רוצים אך לא יכולים להגיע אליהם

המקומות אליהם היו רוצים להגיע ושכיחותם	
שכיחות (רגילה)	מקומות במרחב הציבורי
12	נסיעות לחופשות וטיולים בארץ
11	קניין
10	ים
9	קולנוע/תיאטרון
8	מוזיאון
7	מסעדה/בית קפה/שוק/סופר-מרקט
6	מועדונית/חוג/למידה
6	נסיעות למשפחה/חברים
6	בריכה
4	נסיעות לחו"ל
3	בנק
3	ספריה
2	גן חיות
2	מקומות דתיים/לתפילה

האם יש מקום או פעילות שהיית רוצה להגיע אליה אך את/ה לא יכול להגיע לשם?"

מקומות שהם רוצים אך לא יכולים להגיע אליהם

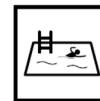
מה יכול לעזור להגיע לשם?	
1	"כדאי שיהיה אוזנייה או רמקולים באוטובוס שיגיד את שם התחנה שהוא מגיע אליה."
1	"בכל תחנה שהאוטובוס עוצר שיגידו ברמקול את שם המקום שהגיעו אליו."
1	"שהשילוט יהיה בשפה פשוטה וברורה כאשר מגיעים לאזור המבוקש"
1	"הסבירה לי שאם תקבל דף הסבר תוכל להגיע בכוחות עצמה לכל מקום וגם מה שיעזור לה להבין את הדרך זה השלטים."
1	"הערה: יעזרו שלטים בכתב ברייל!"
1	"הסבר מיוחד איך להגיע באוטובוס היה עוזר."
1	"שעון יד, מפה שתראה לו איך להגיע, או אפליקציה לטלפון שייראה את המסגד והשמות שלהם."
1	"שאיש קבוע ילווה אותה בכל יום באופן קבוע."
1	"אם היו מסיעים אותי"

סיבות לא-ההגעה למקומות אלה	
30	אין מי שילווח/ייקח (תלות באחרים)
13	לא מכיר/ה את הסביבה (שמות, כיוונים, אזורים, כבישים, מקומות) או לא יודע להגיע לבד
13	פחדים: פחד מאפליפסיה והתקפים, פחד ללכת לאיבוד, פחד מאנשים, פחד שתצטרך לשירותים ויש לה בעיה עם זה, פחד מהכביש, יכולה לשוח לרדת מהאוטובוס
12	רחוק מידי
9	אסור לו/ה לבד
7	לא יודע לקרוא
6	קשה להגיע מבחינה פיזית (קושי ברגליים או בהתניידות)
4	סיבות לא-יכולת לטוס: אמא מפחדת לטוס, אין דרכון בתוקף, לא יודעת אנגלית, לא יודעת לטוב לבד.
3	אין זמן לקחת אותו/ה

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

מקום ציבורי	קריאה	מגיע לשם הרבה	לא מגיע לשם כלל או במידה מועטה	χ^2 (המבחן הסטטיסטי)
בריכה	לא יודע לקרוא	9%	91%	6.15*
	יודע לקרוא	26%	74%	
בית כנסת, מסגד או כנסייה	לא יודע לקרוא	28%	72%	4.53*
	יודע לקרוא	14%	86%	
בנק	לא יודע לקרוא	11%	89%	4.15*
	יודע לקרוא	24%	76%	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

* מי שיודע לקרוא נוטה להגיע יותר לבריכה ולבנק, אולם פחות למקומות דתיים, מאשר שלא יודע לקרוא.
* באופן לא מפתיע, נמצא כי אמצעי ההנגשה בדמות דף עם הסבר ואתר אינטרנט, יעילים למי שיודע לקרוא יותר מאשר למי שלא יודע לקרוא.

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

χ^2 (המבחן הסטטיסטי)	מגיע בתחבורה	מגיע ברגל	מגזר	מקום ציבורי
6.57**	85%	15%	יהודי	קניון או מרכז קניות
	100%	0%	ערבי	
4.87*	82%	12%	יהודי	חוף הים, נמל או טיילת
	100%	0%	ערבי	
12.04***	62%	38%	יהודי	פארק או גן שעשועים
	92%	8%	ערבי	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

* משתתפי המחקר מהחברה היהודית נוטים יותר מאלה החברה הערבית להגיע ברגל למרכזי קניות/קניונים, לחוף הים/נמל/טיילת, ולפארק/גן שעשועים.

* משתתפים מהחברה היהודית נוטים להגיע לבריכה יותר מאשר מהחברה הערבית (22% לעומת 5%).

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

χ^2 (המבחן הסטטיסטי)	לא יועיל	כן יועיל		אמצעי הנגשה
6.1*	40%	60%	יהודים	שלטים
	18%	82%	ערבים	
4.33*	64%	36%	יהודים	דף עם הסבר כתוב
	45%	55%	ערבים	
51.89***	75%	25%	יהודים	הודעות SMS
	8%	92%	ערבים	
7.70**	42%	58%	יהודים	סרט קצר עם הסבר
	68%	32%	ערבים	

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

שלטים, דפי הסברים והודעות SMS כמסייעים יותר למשתתפי החברה הערבית מאשר ליהודית.

עם זאת, לגבי סרט קצר עם הסבר, הממצא הפוך.

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

χ^2 (המבחן הסטטיסטי)	מגיע בתחבורה	מגיע ברגל	אופי המגורים	מקום ציבורי
10.12**	93%	7%	בית	מסעדה או בית קפה
	90%	10%	הוסטל	
	73%	27%	דירה	
8.18**	92%	8%	בית	ספרייה
	86%	14%	הוסטל	
	73%	27%	דירה	
8.92**	68%	32%	בית	ביטוח לאומי
	91%	10%	הוסטל	
	51%	49%	דירה	

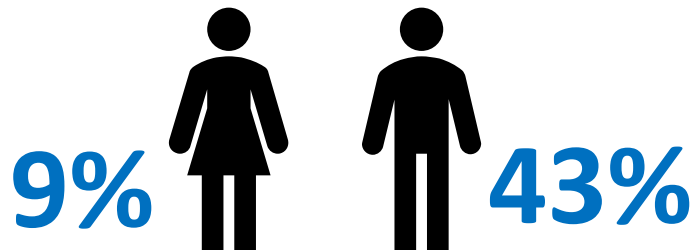
* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

משתתפי המחקר אשר גרים בדירות נוטים יותר מאשר אלה הגרים בהוסטל או בבית להגיע ברגל למסעדות/בתי-קפה, לספרייה ולביטוח הלאומי.

קשר למשתני רקע (מובהקים סטטיסטית)

המשתתפים הגברים נוטים להגיע למוסדות דתיים (בית כנסת, מסגד או כנסייה) יותר מאשר הנשים.

שנה פשוטה

אתם השתתפתם במחקר של קרן שלום בנושא:
מה צריך לעשות כדי שאנשים עם מוגבלות שכלית
יכלו להיות יותר עצמאיים וליהנות במקומות שהם רוצים

אתם עזרתם לנו ללמוד

אנחנו רוצים להגיד לכם:

תודה!

המכון הישראלי
להנצחה קונגריסית
על שם יום העצמאות

קרן
שלום
מאפשרת - מתגברת - אהוד

תודה על ההקשבה

האם למישהו יש שאלות?

michlol.kshalem@gmail.com

03-9601122

www.kshalem.org.il